

	f
2	38
7	33
9	71

	74
	84

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecskerek,
Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 58 szám.

Hétfő, március 12.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A háboru mai hírei.

Höfer mai jelentése. — Wolf jelentés a harctérről. — Az amerikai helyzet. — Amerika nem szakít Monarchiákkal. — Franciaország válságos helyzete.

Höfer mai jelentése.

Budapest, márc. 11. Höfer altábornagy a vezérkar főnökének helyettese jelenti:

Keleti harctér:

Semmi különös esemény.

Olasz harctér:

A Karst fensíket az olaszok időnkint erősebb tüzérségi és aknavető tűz alatt tartották.

Reggel Kostanyevica előtt ellenséges támadást visszaverlünk.

Repülőink a Pevna melletti tábor bombázták.

Délkeleti harctér:

Businál, Beráttól délre 25 kilométernyire őrzőerőink szétugrasztottak ellenséges osztagokat.

Wolf-jelentés a harcterekről.

Budapest, márc. 12. Berlinből sürgönyzik: A Wolf ügynökség közli: A nagy főhadiszállás jelenti e hó 11-én este:

Az Ancre mentén, valamint az Aire és Oise között, továbbá Champagneban és a Maas mindkét partján igen élénk volt a tüzérségi tevékenység.

Keleten semmi különös.

Az amerikai helyzet.

Budapest, márc. 12. Párisból sürgönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

Wilson március 18-ikára rendkívüli ülészakra hívta egybe a kongresszust.

Wilson az egész kormány helyeslésével utasította a tengerészeti miniszteriumot, hogy a hajókat fölfegyverezhesse.

Budapest, márc. 12. A Reutter-ügynökség jelenti Washingtonból:

A kormányt felhivatalosan értesítették, hogy Mexikó Németországgal közvetlen dróttalan érintkezésben áll. A vizsgálatot elrendelték. Kormánykörök komoly veszélynek tartanak, ha Mexikó és Németország közvetlen drótnélküli érintkezése igaznak bizonyulna.

Budapest, márc. 13. Washingtonból jelenti a Reutter-ügynökség:

A tengerészeti hivatal fölkérte a lapokat, hogy a kereskedelmi hajók fölfegyverzéséről semmit se irjanak s az elinduló hajók neveit mellőzzék, valamint a hajók elindulásáról hirt ne adjanak.

Amerika nem szakít monarchiákkal.

Budapest, márc. 12. Berlinből sürgönyzik: A Wolf ügynökség közli: Az Associated Press jelenti Washingtonból:

Hivatalosan közölték, hogy Ausztria-Magyarországnak az amerikai jegyzékre adott válasza nyitott ajtót enged a to-

vábbi tárgyalásokhoz, azért egyelőre a monarchiával elhalasztja a szakítást, amely Németországgal elkerülhetetlen volt. A monarchia kifejezéseit barátságosoknak mondják. A jegyzékre Amerika válaszolni fog. Ha nyilvánvaló cselekedet nem idézi elő a szakítást, akkor az Egyesült Államok kerülni fogja a döntés kiereszkolását. Wilsonnak Lansinggel való tanácskozása után közzéteszik a monarchiának adandó válaszjegyzéket.

Mit kívánnak az angolok Amerikától?

Budapest, márc. 12. Rotterdamból sürgönyzik:

Northeliff lord egyik legutóbbi beszédében a következőket mondotta:

— Ha Amerika és Németország között kitör a háboru, kívánatos lenne, hogy az amerikaiak a hadviselés bizonyos részét, például Belgium fölszabadítását magukra vállalják.

A Conraid megjegyzi, érdekes, hogy Anglia Belgium állítólagos fölszabadításáért avatkozott a háboruba, most pedig Amerikával akarja ezt elvégeztetni.

Egy másik rotterdami távirat szerint, lord Cecil kijelentette, hogy ha Amerika az entente-hoz csatlakozik, amiben nem kételkedik, úgy rendkívül előnyös kereskedelmi szerződést ajánlanak föl neki, hogy Németországot Amerikával való kereskedelmi forgalmában lehetetlenné tegyék.

Arz vezérkarl főnök a német főhadiszálláson.

Budapest, március 12. Berlinből sürgönyzik:

Mint a Wolf-ügynökség jelenti Arz vezérkari főnök a hadműveletek megbeszélése végett a német főhadiszállásra érkezett.

Franciaország válságos helyzete.

Budapest, március 10. Genfből sürgönyzik:

A francia kamara ülésén világosan kitűnt a Briand-kormány válságos helyzete. Az ülés első határozott jele volt annak, hogy a német tengeralattjáró harc máris milyen rendkívüli hatással van Franciaország gazdasági és politikai helyzetére.

Valamennyi felszólaló képviselő igen sötét színekkel festette le Franciaország helyzetét, amely a gabona és szénhiány miatt összeomlással fenyeget.

Szavazáskor kiderült, hogy Briand ellenzéke rendkívül megszaporodott. Százhetvennyolcan szavaztak a bizalmi javaslat ellen és 256-an mellette.

Briand nyomban megértette a súlyos helyzetet és nyomban szólásra emelkedett s fölvetette a nyílt bizalmi kérdést. A kormány — mondotta — meg van győződve arról, hogy az igen súlyos helyzetben megtette kötelességét. Sajnátos, hogy a kamarában mégis ilyen elégedetlenség uralkodik. Fölhívja a kamarát, mondja meg nyíltan, hogy megtette-e a kormány kötelességét, vagy pedig elhagyja a helyét.

A bizalmi kérdésre a kamara a határozathoz szükséges szavazatokat nem adta be, mert az ellenzék kivonult. Az elnök második szavazást rendelt el, amikor rábeszéléssel és a távollevő képviselők szavazatainak meghamisításával kicsikarta a bizalmi szavazatot.

Budapest, márc. 12. Párisból sürgönyzik:

A budget-bizottságban Ribot pénzügyminiszter kijelentette, hogy nem hiszi, hogy még egy hadihitel megszavazása szükségessé válnék, mert a rettenetes küzdelem befejezése véleménye szerint küszöbön áll.

A kubai fölkelés.

Budapest, március 12. Bernből sürgönyzik:

Az idevaló lapok jelentik Havannából, hogy Gomer tábornokot egész vezérkarával Havannába vitték, ahol hazatérését vádját emelik ellene. Sant Jagot a kormánycsapatok elfoglalták s ezzel a fölkelést megszüntnek tekintik.

A cár a főhadiszálláson.

Budapest, márc. 12. Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a cár a főhadiszállásra érkezett, ahol a nagyvezérkar főnöke Alexejev tábornok fogadta. A cár örömet fejezte ki, hogy súlyos betegségéből fölépülve, újra átveheti a vezérkar ügyeinek vezetését.

Az angliai helyzet.

Budapest, márc. 12. Rotterdamból sürgönyzik:

Chamberlain Bratfordban úgy nyilatkozott, hogy teljesen lehetetlen, hogy a hajógyárak pótolják azt a tonnamennyiséget, amely az ellenséges buvárhajók áldozatául esett. Az egyetlen megoldás a behozatal korlátozása lehet.

Bernsdorff gróf itthon.

Budapest, március 12. Berlinből sürgönyzik:

Bernsdorff gróf, az amerikai német nagykövet vasárnap Kopenhágába érkezett, ahonnan ma, hétfőn Berlinbe utazott.

Chile Monarchiához.

Budapest, márc. 12. Bécsből sürgönyzik:

A chilei követ jegyzéket adott át külügyi kormányunknak, a melyben Chile közli, hogy a január 31-én elrendelt buvárhajóharcunk a semleges jogait korlátozza, amihez Chile nem járulhat hozzá. Chile fenntartja magának a cselekvés szabadságát, hogy az esetben, ha valamelyik hajójával szemben ellenséges cselekedetet követnek el, jogának elismerését követelje.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések március hó 10-éről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti és délkeleti harctér:

Különös esemény nem volt.

Olasz harctér:

Az élénkebb tüzérési és repülőtevékenység különösen a tengerparton egyes szakaszain tegnap is tovább tartott. Az elmúlt éjszaka olasz repülők Triest, Muggia, Isola és Bisanò városokra bombákat vetettek.

A német nagyhajóhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Az Ancre arevonulunk előterében tegnap élénk tüzérési harcra és Irlesnél gyalogsági harcra került a sor. Ezután az utóvédosztagok parancs szerint a főállásra tértek ki. Aire és Oise közt a franciáknak heves tüzelés után meginduló előretörései sikertelenek maradtak. A Champagneban a franciák este megújították a 185-ös magaslat déli lejtőjén és a Champagneban két oldalon levő állásaink elleni támadásukat. Noha nagy erővel és tetemes lövész felhasználásával támadtak, mindenütt véresen visszavertük őket.

Keleti harctér:

Térbelileg korlátolt, egyes szakaszokon időnkint újjaledt a harci tevékenység.

A macedóniai helyzet változatlan. — Ludentorf.

— **Csekonics Endre gróf a királynál.** Csekonics Endre gróf főasztalnokmester tegnapelőtt kihallgatáson volt a királynál, hogy megköszönje őfelségének a koronázási szereplése alkalmából kifejezett legfelsőbb elismerését. A király rendkívül szívesen fogadta Csekonics gróftól és mint a Magyar Vöröskereszt-Egylet királyi biztosának legméltóbb elismerését fejezte ki úgy a saját, mint az egész hadsereg nevében fáradhatatlan nagyértékű működéséért. Őfelsége kijelentette, hogy a Magyar Vöröskereszt áldásos működésével a legnagyobb mértékben meg van elégedve és egyben jelezte, hogy a legközelebb fogadni fogja a Magyar Vöröskereszt-Egylet elnökségét.

— **Az árvízvédelem.** A tavaszi áradások beálltával szükséges árvízvédelmi intézkedések vezetésére a földművelési miniszter a Béga-vonalra szintén Jankó Ágoston udvari tanácsos alispánt küldötte ki miniszteri biztosul.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délután tartotta március havi rendes ülését. Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán, Kéler Ákos m. főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Wattay Pelbárt Dezső árvászeki elnök, Laday Kálmán pénzügyigazgató helyettes, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézo János és Cseroi Gyula kir. tanfelügyelők, Gregersen Nils gazd. felügyelő, Axmann János kir. főállatorvos, Babics József udvari tanácsos, ifj. dr. Dániel Pál, Dolleschall Lajos, báró Hauser Károly, dr. Pollák Győző és Schulpe Vilmos bizottsági tagok, Farkas Vince, dr. Kamenszky Árpád előadók. Az ülésen az elnök főispán bemutatta a pénzügyminiszter leiratát, amelyben tudatja az új nagybecskereki pénzügyigazgató, Major Károly kinevezését. A jövő havi ülést április 2-ikára tűzték ki. A szakelőadók jelentéseit lapunk holnapi számában ismertetjük.

— **Új adóügyi biztos.** A m. kir. pénzügyminiszter Szöny Ferenc ügyvédjelöltet a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű adóügyi biztosá kinevezte.

— **Magyary Pál kanonok.** Mint értesülünk, a király a vallás- és közoktatási miniszter előterjesztésére Magyary Pál pápai kamarás nagybecskereki apátplébánost Temesvárra kanonokká nevezte ki. Amilyen örömet kelt széles körben Magyary Pál kanonoki kinevezése, olyan mély sajnálkozással fogadják ugyeivei mint a nagybecskereki társadalom minden körében Magyary apátplébános távozását. Magyary Pál mintaszerű papi élete, minden nemes társadalmi, humanitárius és kulturális ügyben kifejtett lelkes fáradhatatlan munkássága, előzőkeny, szeretetreméltó módora, meleg szíve, osztatlan tiszteletet és szeretetet szerzett neki Nagybecskereken s így körülből való távozása a kinevezés fölött való örömmel általános sajnálkozást vált ki.

A csanádi káptalannál ezzel kapcsolatban történt kanonoki kinevezések különben a következők:

A király Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök előterjesztésére Székely Jenő dr. olvasókanonoknak nagyrepositá, Blaskovics Ferenc örkanonoknak olvasókanonokká, Bauer György dr. székesegyházi főesperesnek éneklőkanonokká, Grósz József dr. ifjabb mesterkanonoknak örkanonokká, Pacha Ágost idősebb alapítványi kanonoknak székesegyházi főesperessé, végül Kramp János dr. ifjabb alapítványi kanonoknak ifjabb mesterkanonokká való fokozatos előléptetését jóváhagyta és az ekként megüresedett idősebb alapítványi kanonokságot Kayser Elek makói prépostplébánosnak, az ifjabb alapítványi kanonokságot pedig Magyary Pál nagybecskereki apátplébánosnak adományozta.

— **Március 15-ike.** Harmadszor köszönt ránk a világháború vérvizátara között március Idusa. A szörnnyű pusztulásba a magyar szabadság ünnepének örömnája nem olyan csapongó s az igazi szabadság-ünnepet majd a béke hozza meg, de szívünkben és lelkünkben ma is kegyelettel emlékezünk meg a nagy napról.

Nagybecskereken március 15-ike alkalmából a róm. kath. plébánia-templomban d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, amelyre hivatalosak a hatóságok és testületek

— **Adomány.** A Torontálmegyei Takarékos és Hitelbank a Feministák Egyesülete anya- és gyermekvédő-bizottságának lapunk útján 100 koronát adományozott.

— **Katonai kitüntetés.** A hadseregaranccsnokság Temesváry László tartalékos egészségügyi hadapródnak, Lazarov Tamás szakaszvezetőnek és Fotul János honvédnek az 5. honvédgyalogezredben a bronz vitézségi érmet adományozta.

— **A jótékony nőegylet köréből.** A nagybecskereki jótékony nőegylet e hó 10-én dr. Mihálovits Odónné elnöklele mellett választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Beller Istvánné, Bielek Antalné, Dukesz Józsefné, Jemries Istvánné, dr. Mangold Samuné, dr. Pollák Viktorné és dr. Vincehid Ernőné. A helybeli szegények nyomorának enyhítésére március havában kiosztandó 420 koronát, a Vidéki Hirlapírók gyógyító- és üdülőházának az u. n. „Sajtószállás”-nak berendezési költségeihez 50 koronát szavazott meg.

Elhatározta, hogy a tervbeveit jótékony-célú orgonahangversenyt április havában tartja meg. János Dezső, az orsz. zeneakadémia kizáló tanára, orgonaművész már kilátásba helyezte közreműködését. Nagybecskereken orgonahangverseny még nem volt és így előrelátható, hogy ez a ritka attrakció nagy jövedemelt fog juttatni a jótékonycélnak.

— **Halalozás.** Jung Ferenc nyug. igazgató-tanító 82 éves korában Nagyikindán meghalt. A megboldogult Nagytőszegen működött s érdemes munkás életet élt. Nyugalomba vonulásakor Nagyikindára ment lakni, ahol most meghalt. Az elhunytat élénk részvét mellett temették el.

— **Kitüntetés.** A Magyar Korona Országai Vöröskereszt-egyletének védnökhelyettese Brenner Frigyes nagyikindai róm. kath. plé-

bánosnak a háborus egészségügyi szolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes 2. oszt. díszjelvényét adományozta.

— **Lelekészválasztás.** Csolakovics klárii gör. kel. szerb lelkész elhunytá folytán megüresedett klárii gör. kel. szerb plébánosi állásra Atymov István ugyanottani gör. kel. szerb lelkészt választották meg.

— **A Városi Mozinak** ma két slágere is van a műsorán. Az egyik egy páratlan hatású nagyszabású amerikai detektívfilm: „A gyémántmező titka” a másik egy kacagtató vígjáték: „Az inkognitó vőlegény”. Az egyik film izgalmas bűnügyi történetével, a másik pazar humorával nyújt elsőrangú szórakozást a közönségnek.

— **Hajójáratok Zimony és Belgrád között.** A Duna gőzhajóársaság közli, hogy Zimony és Belgrád között a helyi hajójáratok újból megindultak.

— **Meteor az időről.** Meteor legújabbban a következőket jelenti a márciusi időjárásról: Márciusnak a bolygók állásából kifolyólag még a következő változások napjai lesznek: 16. változó, de inkább enyhe, derült; 21. csapadékos; 22. enyhe; 23. szeles, esetleg csapadékos; 24. enyhe; 25. változó, leginkább szeles; 29. enyhe; 30. változó; 31. enyhe; így a hidegebb jelleg küzd az enyhével, amidőn, ha tömörült foltok jönnének elő a Napon, akkor még a hidegebb szeles idő fejlődik ki, sőt hóesés is valószínű.

— **A Modern Mozi** ma esti előadásának tiszta jövedelme a cs. és kir. 12. és 29. gyalogezrednek rokkantalapjára javára szolgál.

— **Halál a síneken.** A múlt héten elbocsajtották a nagyikindai közúti pályáról Hoch Matyas bocsári illetőségű 77 éves öreg embert. Az öreg a vonattal Nakófalvára akart menni, rokonait meglátogatni. A mozgó vonat kereké alá került, amelyek mindkét lábát elmetesztették. Ott halt meg a szerencsétlenség helyén.

Vasárnap pedig Zimmer György istvánvölgyi népfőlkelő, aki Verseczen teljesített szolgálatot, a nagyikindai állomáson szintén a vonat kereké alá jutott, amelyek meglétek.

— **Gyengeelméjük és gyengetehetségük felvétele.** A horosjenői (Arad megye) gyógy-pedagógiai nevelő- és foglalkoztató állami intézetben az 1917-18. tanévben több gyengeelméjű és gyengetehetségű növendék vétetik fel. Szegénysorsuk ingyenes elhelyezést nyernek. Prospektust ingyen küld az intézet igazgatósága.

— **Hadifénykép levelezőlapok.** A Hadseregélyező Hivatal Hadifénykép kiállításán kiállított legszebb képek lemezeiről 150-féle felvétel a legkülönbözőbb harcterekről és harcmezőkről. Eredeti bronzézüst képek. 10 darab ára 2 korona 50 fillér.

Tenger-

sok utánzatot ajánlanak mostanában Diana-sósborszesz helyett egyes üzletekben a vásárló közönségnek, melyek hangzatos elnevezések

alatt

és sokszor a megtévesztésig hasonló külső csomagolásban kerülnek forgalomba. A gyalog-

járók,

ha elmennek egy-egy kirakat előtt, mégis minden jobb üzletben ott láthatják a valódi Diana-sósborszeszt, melyről mindenki

előre

tudja, hogy belső tartalmánál fogva a legmegbízhatóbb és leghatásosabb háziszor, fájdalomcsillapító, hűsítő, enyhítő és egészségápoló. Egy háztartásból sem szabad tehát hiányoznia.

kis üveg Diana-sósborszesz ára . K 1-30
nagy " " " " " 3-50
legnagyobb " " " " " 7-

DIANA kereskedelmi r.t.
Budapest, V, Nádor-utca 6.

Telefon 330.

Hétfőn, 1917. évi március hó 12-én két előadásban d. u. 5 és este 8 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekisérattal

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

A gyémántmező titka.

Elsőrangú detektívsláger 4 felvonásban, a főszerepben Amerika legnevesebb művészei.
Az inkognitó vőlegény. Szenzációs vígjáték 3 felvonásban.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Katonai jótékonycélu előadás!

Hétfőn, március hó 12-én d. u. 5 ó-akor
mérsékelt, 8 ó-akor rendes helyárrakkal:

MARIANNA.

Dráma 4 felvonásban, a német-francia
háborúból. Fősz. replő: Henny Parien.

Gyönyörű kíséző műsor.

Az egész tiszta bevétel a cs. és kir. 12. és 29.
gyalogezredek rokkantalapja javára fordítatik

Helyárrak:

Mérsékelt: páholyútes 80 f. I. hely 70 f.
II. hely 60 f. III. hely 40 f. — — —
Rendes: páholyútes 120 K. I. hely 100 K.
II. hely 80 f. III. hely 50 f. — — —

Páldátlan az a siker, amit a Budapesten hetenként megjelenő „Vállalkozás” című közgazdasági, pénzügyi, építészeti és szállítási hetilap alig egy negyedévi pályafutása után elért. A „Vállalkozás”-nak 400 levelezője van az ország minden vidékén és így minden kereseti alkalmat, ami a vállalkozót, kereskedőt, iparost és iparvállalatot érdekelhet, városok, hatóságok részéről is, azon melegebben megtalálja a „Vállalkozás” hasábjain. Építészeknek, vállalkozóknak, mérnököknek, kereskedőknek, gyáraknak, bankoknak és takarékpénztáraknak nélkülözhetetlen organum. A „Vállalkozás” előfizetési ára: egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Teréz-körút 12.

A meghódított Bukarestben.

Az élet Bukarestben — A bukaresti kenyérjegy.

— Bukaresti levél. —

Bukarest, március 4.

A Bukarestbe érkező idegen érthető kíváncsisággal és érdeklődéssel néz körül s ma jóval nagyobb megfigyeléssel dolgozunk, mint a békés időben.

Az idegen ma élénkebb körültekintéssel jár Bukarestben és szemlélődik. Nézi a rendet, a közigazgatást, a külső és belső viszonyokat egyaránt.

Közbiztonság szempontjából Bukarestben elfogadható állapotok vannak. A kisebb-nagyobb bűnözések száma nem haladja meg azokat a méreteket, amelyek rendes időben egy Bukaresthez hasonló nagy városban elő szoktak fordulni. Ezzel szemben a bukarestiek tulsokat vétenek azok ellen a rendeletek ellen, amelyeket a német közigazgatás bocsájtott ki s amelyek a rendkívüli helyzetre való tekintettel az egyéni szabadságok korlátozását tartalmazzak.

Igy többek között a zárórát nagyon gyakran hággják át Ezenkívül az élelmezés korlátozásáról kiadott rendeletek ellen is tömegesen vétenek a bukarestiek Bukarestben ugyanis, épen úgy mint más front mögötti városokban, életbelépett a kenyérjegy-rendszer, elrendeltettek a hustalan és zsirtalan napok és míg nálunk vagy Németországban szigoruan betartják a rendeleteket, addig a bukarestiek eleinte azokat csak írott malasztanak tekintették.

A bukarestiek nagyfokú fegyelméletlenségére vall az, hogy azon a napon, amelyen először lépett életbe a hustalan nap, majdnem minden vendéglőben hust szolgáltak ki a vendégeknek. Az első napon ezért 240 vendéglőst kellett megbüntetni. Később aztán, amikor meggyőződtek arról, hogy a rendelet betartására a hatóság szigoruan sulyt helyez, kezdték komolyabban venni a rendeleteket. Mindamelllett még most is szigoruan ellenőrzésre van szükség.

Bukarest külső képe egy nagyforgalmu város életéről tesz tanúságot. A főbb utcákon elegáns üzletek várják a vevőket, divatrukkerekedések, fényes cipőüzletek vetélkednek egymással elegancia és forgalom tekintetében. A városról eltűnt a meghódított város külső színe, amely egyébként Bukarestet is jellemezte az elfoglalás heteiben. A német katonai rendőrség mellett, illetve annak fennhatósága alatt a bukaresti rendőrség is teljesít szolgálatot és mondhatom, a legnagyobb pontosság-gal és eredménnyel.

A bukarestiek hangulatáról szólva, kijelenthetem, hogy nem látszik rajtuk egy meghódított nép szomorúsága, ellenkezőleg, fajukat jellemző módon, vigak most is. Ők inkább a békét várják, mint az olt. csapatok győzelmét, amelyben maguk sem bíznak többé. Ők látják most közéről a német katonai erőt, a német szervezetséget és ha összehasonlítást akarnak tenni, meggyőződhetnek arról, hogy a központi hatalmak legyőzése lehetetlenség. Ez a vélemény van elterjedve a bukarestiek között, akik egyébként a legnagyobb gyűlölet hangján beszélnek az oroszokról. Az oroszok pár naps vendégszerzésüknek emlékeként magaviseletükkel, durvaságaikkal a gyűlölet magvát hintették el Bukarestben, ahol ugy szoktak rájuk gondolni, mint egy rossz álomra.

Irodalom.

— Az Ember geográfija. Irta dr. Czirbusz Géza, a földleírás egyetemi tanára. H. rész. Budapest, 1917. Franklin t. kiadása. 104. l. Ára 3-40 K.

A Torontál régi, hűséges munkatársa megint könyvet írt. Jó néhány éve már annak, amióta bevéhette munkarendjébe azt a pontot, hogy a testet-leket kimerítő tanítás mellett még minden esztendőben könyvet is ír. Azóta minden évben megjelenik tőle egy-egy tudományos igényű munka. Ez évben egy több kötetre tervezett tudományos munkának, az anthropogeografiának a II. kötete jelent meg. Az I. kötet 1916-ban látott napvilágot és szöveget a Föld felszínének a hatásáról az emberre. A most megjelent új kötet tartalma az emberiség terjedése és megélhetés módja a földön. Vagyis tartalmazza a szorosabb értelemben vett emberi geografiát, az ember és lakóhelye közti kölcsönös hatástanak a geografiáját. A munka bevezetésében kijelöli az emberi geografia körét s aztán négy részre felosztva tárgyalja. Először szól a megszállás geografiájáról, azután a Föld lakott és lakatlan területeinek eloszlásáról. A második fejezet a települések geografiáját adja. Itt szóba kerül a legegyszerűbb egyes településtől a legfejlettebb csoportos településig, a világvárosig minden fokozat mindig történeti és fiziogeografiai megvilágításban. A III. fejezet a megélhetés s a Föld kihasználásának a geografiáját tartalmazza. Szó van benne az emberiség ruházataról, élelmezéséről, gazdálkodásáról, ipari és forgalmi geografiáról. A IV. fejezet az emberiség geografiái tagoltságát tárgyalja különféle szempontból. És pedig szól az emberfajták, nyelvek, vallásformák, kulturák elterjedéséről, a népek ethnológiai felosztásáról s társadalmi tagoltságáról. Minden fejezet után közölve van a legújabb számottevő irodalom akár szerb, cseh, akár angol stb. nyelven jelentek is meg a munkák.

A könyvet eredeti, egyéni stílusán és fel-fogásán kívül az teszi érdekessé, hogy ezen tárgyról a magyar folyóiratok még keveset írtak, önálló munka pedig nem jelent meg róla a magyar könyvpiacra, tehát uttörő s azért érdekes és értékes. (Rodo—mil—)

Segédjegyző.

Szentjános község jegyzőségénél (Torontál megye) a jegyzői teendőkhöz teljesen jártas, önállóan dolgozni tudó egyén, aki a román nyelvet is beszéli, rendszeresített alkalmazást nyer.

Javadalma évi 1400 kor. fizetés, 350 kor. hadi drágasági pótlék, 250 kor. működési pótlék, 2 öl tűzifa, 2 szoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás és házikert haszonélvezete. A járlatjövdelem és szorgalmához képest mellékjövdelem.

Ajánlatok másolatban okmányolandók.

Demkó Géza jegyző.
(U. p. Zichyfalva).

18 éves, három nyelven beszélő, r. k. val-

lású kézmű-, rövid- és fűszerkeres-
kedő segéd, azonnali belépésre

állást keres

CIM:
GAREKICS GYORGY
= LÁZÁRFÖLD. =

A párdányi járás főszolgabirjától.

902—1917. szám.

197—2.2

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő, választás útján be-
töltendő és a községi pénztárból utólagos havi
részletekben fizetendő évi 1200 korona fizetés-
sel javadalmazott torontáldinnyesi községi
írnok-vagrehajtoi állásra pályázatot hirdetek
és felhívom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni óhajják, hogy pályázati kérvényüket
okmányaik képesán folyó évi március hó 31-ig
hozzám annál inkább nyújták be, mert a ké-
sőbb érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejét később fogom ki-
tűzni

Párdány, 1917 évi március hó 2-án.

Hertelendy főszolgabiró.

270—1917. szám.

196—20.1

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Györgyháza köz-
ségnek a saját határából 1969 hold, a Par-
tos községi törzsbirtokából 583 kat. holdnyi
területre kiterjedő vadászati jogát az 1917. évi
augusztus hó 1-étől 1923. évi július hó 31-éig
tartó, 6 egymásután következő évre György-
házán, a községében 1917. évi április hó 16-án
d. e. 9 ó-akor tartandó nyilvános árverésen
bérbeadjuk.

Az árverési feltételek Györgyháza község
előjáróságánál vagy Istvánvölgyön a körjegy-
zői hivatalban a hivatalos órák alatt megtud-
hatók.

Györgyházán, 1917 március hó 5-én.

Héger körjegyző.

Wiszt bíró.

Alibunár községtől.

926—917. szám.

205—1.

Hirdetmény.

Alibunár község előjárósága a képviselő-
testületnek 8/917. kgy. szám határozata folytán
ezennel közhírré teszi, hogy a község tulaj-
donát képező egytagban lévő 253 hold ugarolt
szántóját gazdasági épületekkel 1917—1921.
évig, azaz 4 évre f. évi március 17-én d. e.
10 ó-akor tartandó nyilvános árverésen ha-
szonbérbe adja.

A részletes feltételek a jegyzői irodában
betekinthetők.

Alibunár, 1917 február 10.

Előjáróság.

A volt Kellner-féle

emeletes ház

(a Hunyadi-utcában)

szabad kézből eladó.

Közelebbit: Frey Gusztáv megbízottnál
Nagybecskerek, Nádor-utca 1. szám

avagy nagyságos Kuika Izabella
urasszonynál, Békéscsabán.

Mészáros

segédet,
katonai kötelezett-
ség menteset, ki ön-
állóan működik, be-
vásárlással is meg-
bizatik,

azonnali belépésre keres

Winkler Miklós
szállodás,
Módoson.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügyintézők:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Asa. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvtészt:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ekszerészek:

Mészik B. özvegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű- és rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvtészt:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Bolesznyi Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.